

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$5.4.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Турботливі сумніви

Ньюйоркський сенатор Джейкоб К. Джейнті виступив із статтею, в якій пропонує провести конгресові дебати над проблемою В'єтнаму. Сьогодні ми піддаємо під сумнів саме принцип, що Америка повинна дотримувати союзницької обіцянки, даної Південному В'єтнаму щодо оборони його волі проти комуністичної агресії, отже не піддає під сумнів принцип, на якому спирається в'єтнамська політика трьох президентів — Айзенгауера, Кеннеді і Джансона. Однак, він вважає, що справа не в самому принципі, а в тому, якими способами найкраще закінчити війну у В'єтнамі, при чому — очевидно — навіть не говорять про капітуляцію Америки, якою було б відкидання американських військ і залишення напризволяще південно-в'єтнамського режиму та репрезентованої ним волі та майнової держави.

Сенатор Джейнті не займається тими американськими пацифістами та комуністичними підполітиками, які "протестують" проти війни у В'єтнамі і "вимагають" миру — не подаючи ніякої конструктивної рецепти, як досягти той мир, щоб він не був рівнозначний з катастрофою — для Південного В'єтнаму, всього Півдня Азії і для Америки. Але й поза тією категорією критиків закордонної політики уряду США є група громадян, які в цій самій справі мають взаємозумовлені інтереси. Одна з тих опозиційних груп рекомендує бомбардування північно-в'єтнамської столиці Ханоя і порту Гайфонга. Сенатор Джейнті хотів би дізнатися відповідь на турботливі сумніви: чи це дійсно призупинило б кінець війни, чи — може — змобілізувало б увесь Північний В'єтнам до війни, з'єднало б його активну допомогу Москві і Пейпінгу і продовжило б війну. Такий самий сумнів стосується протилежної пропозиції: припинити бомбардування Північного В'єтнаму. Чи це дійсно спонукало б комуністів погодитися на воєнне перемир'я і мирові переговори, чи, може, було б використано, як у випадку Кореї, для перегрупування ворожих сил і відновлення війни в гірших для Америки умовах? С. врешті, й третя група громадян, які просто закликають безкритично схвалювати політику Уряду. Сенатор Джейнті відкидає таке становище, як неумісне з політичного зрілості новітнього громадянства в демократичній системі.

Але поруч із цими сумнівами є ще й інші: чи не тільки на воєнному фронті, але й на дипломатичному зв'язується дійсно всіх можливих і доцільних заходів, щоб політично послабити ворога і примусити його виступити з максимальних позицій? Чи американська дипломатія має успіхи у прихильній світовій опінії принципів, згідно з яким Південь Азії має бути вільний і треба боротися його проти зазіхань комуністів?

Конгресові дебати, проведені в такій площині, могли б дійсно протидіяти легендам і баламутствам, що їх ширять військові по студентським кемпсам та пропагандисти з "походу на Вашингтон". Поза сенатором Морзом і Грюнінгом та кількома конгресменами з організації "Американці за демократичну акцію" нема в Конгресі прихильників пацифізму без уваги на практичні наслідки. Тому такі дебати могли б поглибити свідомість у народі, що війна у В'єтнамі дійсно справа честі й інтересу Америки і всього вільного світу, і що це така глибока проблема, якою не можна розв'язувати демонстраційними походами та демократичними гаслами.

Справжні причини конфлікту

Совєтсько-комуністичний конфлікт має вже свою історію і став темою багатьох трактатів, статей та коментарів. Совєтські партійні керівники і пропагандисти, з одного боку, і їхні супротивники китайські комуністи, з другого, намагаються звести розрив між цими двома комуністичними лугами до "ідеологічних розбіжностей", і, перелічуючи у комуністичній правдивості, обвинувачують один одного у відході від принципів марксизму і лєнінізму, у зламаних солідарності комуністичного руху тощо.

Проте, справжні причини наявного і тривалого конфлікту між Москвою і Пейпінгом куди глибші. Вони кореняться в довгоїсторичній історії двох імперіалізмів, російського і китайського, в глибокій їх взаємній ворожнечі. З цього погляду заслуговують на увагу аналітичні міркування про джерела недовіри, підозри і відкритої ворожнечі між червоною Москвою і червоним Китаєм, що з ними виступив у відомому американському тижневику "Ю. С. Нюс енд Ворлд Ріпорт", в числі з 6 грудня ц. р., його співробітник, експерт у міжнародних справах Роберт П. Мартін. Відбувши декілька подорожей по комуністичному Китаю і недавно по совєтській Центральній Азії й Сибіру, і на підставі зібраних на місці спостережень і фактів, Роберт П. Мартін стверджує, що джерел совєтсько-китайського конфлікту треба шукати передусім у взаємних територіальних аспіраціях обох комуністичних держав, таких глибоких і гострих, що можуть привести незабаром навіть до воєнного зудару.

Найпершою причиною ворожнечі між червоною Москвою і червоним Пейпінгом вважає Р. П. Мартін традиційний російський імперіалізм, зокрема факт, що Москва, загараючи величезні приналежні колись Китаєві території, позбавила китайців "життєвого простору", можливості поширення й росту. Населення червоного Китаю нараховує тепер приблизно 690 мільйонів. Населення ж совєтського Східного Сибіру і Далекого Сходу, областей, що займають таку ж велику територію, як червоний Китай, нараховує всього лише 12 мільйонів. В той час, як китайці досить дошкульно на своїй території, Совєти не мають нім і як її заселити. Добровільна колонізація цих земель Москвою не дає ніяких успіхів. Як стверджує Р. П. Мартін, між роками 1959 і 1963 число тих, що виїхали із Західного Сибіру, перевищило на 230 000 осіб число тих, які туди прибули на поселення чи роботу.

Дальшою причиною конфлікту, — пише Роберт П. Мартін, — є жині й актуальні аспірації Пейпінгу, до відірвання від Китаю внаслідок завоювання чи інших способів територій, які охоплюють — за китайським підрахунком — 700 000 квадратних миль. Москва ж усі ці "невиправдані", мовляв, претензії відкидає і бездумно збільшує кількість дивізій для охорони свого кордону з червоним Китаєм, довжина якої становить 4 500 миль. З другого боку, кількість комуністичних дивізій перевищує вдесятеро кількість совєтських, і, на випадок воєнного зудару, вони залють увесь Сибір, Середню Азію й Урал. Зупинити їх могла б Москва тільки з допомогою ядерної зброї, але й у цьому напрямку прагнучи зусильно комуністичній, стараються завоювати Совєтський Союз.

Такі реалії совєтсько-китайського конфлікту, і вони з'ясовують багато питань у сьогоднішній міжнародній політиці Москви і Пейпінгу.

ПСИХОЛОГІЧНА ПОМИЛКА

Мюнхен. — "Націонал-соціалізм" (де був той "соціалізм" — ніхто не може сказати; подібне бачимо з "комунізмом" у диктаторських країнах: партія колективно визискує народні маси і називає це "комунізмом") у Німеччині зазнав катастрофічного поразки в 1945 році. Двадцять років тому по-вішено в Нюрнбергу його вождів.

Завдяки "холодній війні", що й почав був Сталін після 1945 року, Західна Німеччина мала частку: її прийнято в товариство демократичних країн і до оборонного союзу — НАТО. Завдяки плану Маршала Західна Німеччина відбудувала своє господарське життя. Німечка модерно обробила армія має коло 500-000 воїнів. У Німечкій Федеративній Республіці є фабрики, що постачають зброю не тільки для своєї армії та армії НАТО, але також для нейтральних країн. Західна Німеччина перебуває під обороною НАТО і воєнної сили США на випадок агресії зі Сходу.

Однак у політичних колах Західної Німеччини з'явилася ідея — домагатися можливості впливати на "атомову стратегію".

Як до цього поставилися союзники Німеччини? Уряд США висунув був план многосторонньої атомової сили. Наприклад, на воєнних, атомових озброєних кораблях залога мала б складатися з воїнів різних держав НАТО. Це задовольнило б амбіції німецьких військовиків. Але на цей план не погодився уряд Франції: де Голль творить свою незалежну атомову "ударну силу".

Міністер закордонних справ Західної Німеччини Шредер побував цими днями в Парижі й Лондоні, де в переговорах ставив питання про допущення німців до рішень у межах воєнного союзу НАТО в справі уживання атомової зброї. Успіху Шредер не мав. Парижська газета урядової партії "Ля Насіон" з 26-го листопада заявила, що зрівноваження Німеччини в справі уживання атомової зброї може стати приводом до війни. Німецькі кордони на сході незатержені, і Німеччина має територіальні претензії. Тому Лондон ставиться обережно, а Париж не дає згоди на рівність і прав і повноважень в НАТО.

Зате на конференції 10-ох західних міністрів військових справ 27-го листопада у Парижі, де Франція ту конференцію збійкотувала, рішили призначити Німеччині місце у Підкомісії атомового планування в мирних часах.

Ця справа викликала суперечки в самій Німеччині. Опозиційні соціал-демократи закликають Урядові Ергарда бачити відсутність і розуміння психології інших народів. Також уряд Західної Німеччини в справі атомової зброї не діяв тактовно. Звичайно, є в німецькому суспільстві елементи, які не забули "Великої Німеччини" Гітлера, що

простягалася від Крети до Північного Рогу в Норвегії. Голосами цих елементів уряд Ергарда до деякої міри виграв вибори до парламенту 19 вересня. Бо чи не робили провідники урядових партій закиди голові німецької соціал-демократії В. Брандто за те, що під час панування Гітлера він перебував на еміграції? Чи не залякали вони в своїх промовах, мовляв, війська Гітлера билася "за ліпшу майбутність"? Чи немає в Німеччині газет, що пишуть у виразно націоналістичному дусі? Чи преса не робить доброї служби для свого народу, бо збуджує у його свідомості підозріння і страх, що неспівні діла, які лишили для історії Гітлер, можуть повторитися у відношних обставинах?

Німецькі соціалісти твердять, що при тому глибокому недовірі, що існує супроти Німеччини на Сході й на Заході, "атомові" амбіції уряду Німечкої Федеративної Республіки треба вважати за грубу психологічну помилку. Вона загострює ворожнечу до Німеччини на Сході і перешкоджає гармонійній співпраці Німеччини з її союзниками на Заході. Однак, Америка підтримує політику нациста Ергарда.

П. А.

ЩО ВИДАЄ "КРИМ"

Крим входить тепер, як область, до України чи то пак до УРСР. Що і якою мовою друкує видавництво під назвою "Крим".

Часопис "Культура і Життя" (Київ) 14 листопада подає, що понад три мільйони книг з маркою видавництва "Крим" одержали колишні воїни в 1965 році. Це головний режимна література, присвячена 50-річчю більшовицького панування і видана російською мовою. Навіть книги загально-видавничого значення, як, наприклад, туристичні порадники, мапи, довідники, — все це друкувало мовою старшого брата. Та й сам директор видавництва "Крим" — москаль В. Балахонен.

"ДЗВІНОК"

До 75-ліття дитячого журналу "Дзвінок". Він з'явився, він кликав радісно і давньо у київській Львівській вулиці "Дзвінок". І хоч "Дзвінок" давньою малював гурток і дитячий заміру і гірко.

Пого тримає Франко та Українка, і добрий Глиб, і перлин думок, Рясна грибка, сиром'я квіток, і пишній сад, що розростається гірко.

Співали, гнали бурми, літа, і не один у спеку в непогоду і знемагає, і мучиться, і мов...

За Україну! — мріє золота! — Чи чуєте? — за волю, за свободу Борються квітки "Дзвінок".

МИКОЛА ЦЕРВАК

М. Мельник

ЕКОНОМІЧНА РЕФОРМА В СССР

У своїй доповіді на засіданні ЦК КПСС 27-го вересня ц. р. Косігін подав основні деталі від довгого часу заповіданої економічної реформи. На наступних засіданнях ті деталі розробили інші партійні вельможі. Багато економістів на Заході сподівалися вирішальних змін в СССР. Вони гадали, що нарешті впровадять там, принаймні у легкій промисловості, деякі основні капіталістичні інституції. Тим часом виявляється, що вереснева реформа затримала принцип повного планування.

А проте між цією останньою і попередніми реформами є велика різниця. Це вперше у дискусії, що попередила вересневі засідання Центрального Комітету, ефективність комплексного планування поставлено під знак запиту. Уперше також Косігін і інші промовці звернули увагу на дві найбільш слабкі не якісь підприємства чи навіть галузі промисловості, а — всієї економічної системи Совєтського Союзу.

Косігін нарешті признав, що економічний ріст СССР, з огляду на марнотратність великих розмірів, сповільнився.

Причин марнотратності в основному дві. Економіка стала такою ускладненою, що централізоване планування вже більше не може з ним дати ради. З другого боку, у комплексному плануванні економіки директори підприємств не журяться тим, чи він продуктує задовільно, чи замало і чи хтось його товари купить, чи ні. Він тільки старається виконати план.

Таким чином партія і уряд опинилися в становищі, що його ані пропаганда, ані конспірація не поліпшить. З цього тільки один вихід: більших розмірів зворот до капіталістичних інституцій.

Очевидно, такого роду зворот мусів би викликати величезні розкозження серед правлячої верхівки. Аджже він означав би колосальну пропагандистську поразку. Він був би остаточним доказом того, що, замість зближення, СССР відходить від комунізму. Він забрав би останній аргумент із рук московських імперіалістів, які так спритно дотепер уміли сполучати цілі міжнародного комунізму із цілями російської імперії. Врешті цей зворот приніс би більшу індивідуальну незалежність, а тим самим і скріплення відосередніх тенденцій серед повоєнних націй.

Вереснева реформа показує, що московська правляча верхівка злилася насильством основного звороту до капіталістичних інституцій.

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Ледве чи на це питання хтось на Заході може дати задовільну відповідь. Про це, мабуть, знають тільки члени Президії ЦК КПСС. Все такі виключати тієї другої можливості не можна хоч би тому, що сам Косігін двома наворотами вразно натякнув на необхідність дальшої лібералізації. Та коли б та реформа й не була тактичним маневром, дальші реформи все одно мусять прийти.

У теперішньому вигляді реформа є недоречною. Згідно з новими напрямками, економічний план буде відноситься не до того, що підприємство випroduce, а до того, що воно продасть. Таким чином уряд сподіватися зловити дві сорочки за хвіст. З одного боку директор підприємства начебто матиме більшу свободу і перестане продукувати речі, що ніхто не хоче, а з другого — держава все одно триматиме у своїх руках повну контролю.

Такого роду речі ледве чи можливі. Підприємство, яке хоче дійсно задовольнити своїх покупців, мусить гак-маті повну свободу щодо якості і кількості товарів, ціни, робітничих платень, кількості та якості сировини. Нова реформа має підприємств повну свободу задовольняти своїх покупців, а все інше, включно з основним підбором товарів, має йти за планом. Такі частинні реформи, мабуть, тільки збільшать хаос і дар лиш спричиняться до сповільнення економічного росту.

Повне планування не можна погодити з частинною свободою для підприємств, і нові експерименти в тому напрямі мусять скінчитися невдачею. Єдина дорога для покращання це — зробити підприємства від того не залежними правними одиницями; це — створити відповідні умовини для того, щоб підприємства могли між собою конкурувати; щоб із зиску користало підприємство, а не держава; щоб люди могли вільно творити нові підприємства у тій ділянці, де прибутки високі, і щоб підприємства були зликувані — а не субсидіовані — там, де прибутки замалі для того, щоб покрити кошти продукції.

Найкраща дорога до такого роду фундаментальних змін не через всеохоплюючу реформу, а через ступеневе звільнення від державного контролю і плану насамперед ресторанів, шведських та креветкових майстерень, голів, крамниць та місцевих значення підприємств, а згодом і всієї легкої промисловості.

Коли таке ступеневе звільнення почнеться, тоді буде ясно знати напевно, що в СССР дійсно відбувається зміна. Коли і в який спосіб та зміна прийде, невідомо. Та немає найменшого сумніву, що вона прийде, і що дуже довго на неї не прийде.

Леся Лисак

КОРДОН, ЩО ЙОГО ПЕРЕХОДИМО ТІЛЬКИ РАЗ

"Сила моя во немощі совєтства".
Ап. Павло
до Коринтян

Цей кордон можна перейти тільки один — однісінький раз. Тому ніхто ніколи не знає, що він собою в дійсності являє, бо, перейшовши його, вже нема повороту. Але бувають випадки, коли людина наближається до нього на тонку волосинку — і в останньому уламкові секунди зупиняється. Тоді діє Божа Добрість, що ступає над кожним із нас, і це вона задержує нас по цій стороні Кордону. І люди намагаються тих, що були в обличчя смерті і залишилися живими, циславцями, бо як же ж інакше можна їх назвати?

Якщо ви колинебудь були близько того Кордону, що відмежує нас від Невідомого — вам не чужі ці думки. Це ваші власні думки, які може щойно тепер скрісталізуються. А якщо Божа Добрість досі хоронила вас, хай цього ніколи не станеться. Хай ніколи не прийде до вас такий день, коли ви вибираєтеся з хати поглядати якісь життєві справи — і несподівано опиняєтесь на грані власного життя...

Ви добре пригадуєте собі той день, внаслідок якого початок. Він проходив спокійно, звичайно, як кожен інший. Ви декілька разів подумали: "Це зроблю сьогодні, а це завтра". Вам ні на хвилину не спадало на думку, що "завтра" може вже для вас не існувати. Бо ви в найкращому здоров'ї і не маєте ніяких небезпечних чи ризикованих проблем. Але ви не подумали, що Кордон Невідомого існує повсякчасно, і до нього так близько, як до перехрестя вулиць, яке ви за хвилину переїдете.

Повне планування не можна погодити з частинною свободою для підприємств, і нові експерименти в тому напрямі мусять скінчитися невдачею. Єдина дорога для покращання це — зробити підприємства від того не залежними правними одиницями; це — створити відповідні умовини для того, щоб підприємства могли між собою конкурувати; щоб із зиску користало підприємство, а не держава; щоб люди могли вільно творити нові підприємства у тій ділянці, де прибутки високі, і щоб підприємства були зликувані — а не субсидіовані — там, де прибутки замалі для того, щоб покрити кошти продукції.

Найкраща дорога до такого роду фундаментальних змін не через всеохоплюючу реформу, а через ступеневе звільнення від державного контролю і плану насамперед ресторанів, шведських та креветкових майстерень, голів, крамниць та місцевих значення підприємств, а згодом і всієї легкої промисловості.

Коли таке ступеневе звільнення почнеться, тоді буде ясно знати напевно, що в СССР дійсно відбувається зміна. Коли і в який спосіб та зміна прийде, невідомо. Та немає найменшого сумніву, що вона прийде, і що дуже довго на неї не прийде.

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Цікаве питання: чому сталося те, що сталося? Чи вереснева реформа це поразка прихильників вільної економіки, чи це тимчасовий тактичний маневр, за яким незабаром прийдуть дальші, суттєвіші реформи?

Ви були так близько Кордону Невідомого — і ви залишилися по цьому боці. Це надзвичайно радісна вістка, і всі раз-по-раз вам її повторюють. Вей — це значить шпильчатий персонал і знайомі, які вже встигли дізнатися про ваш випадок. Вони хочуть, щоб ви ним раділи. Але ви не встигли сприймати нічого, що зветься радістю, бо вами володіє всеохоплюючий фізичний біль. Ви байдужі до всього, за винятком болю. Ви можете спромогтися на одне речення, скероване до лікаря, що стоїть біля вас: "Прошу, дайте мені щось на знечудження". Лікар заперечливо похитую головою: "Не можна так часто; ми ж щойно одержали ін'єкцію".

Ви не вірите цьому чудовому лікареві, ви пробуйте протестувати, пробуйте піднятися на ліжку, але від цього біль посилюється. Ви хочете його якимось опанувати. Ви намагаєтесь пригадати собі — поставити за приклад когось, що зміг по-геройськи зносити біль. По-геройськи — значить мовчати. Як, наприклад, князь Марко Сневоля. Але вам дуже далеко до його мужності. Ви звичайна, слаба людина. І по вашому обличчю котяться сльози, і ви чуєте свій власний, хриплий голос — стогін...

Година, що у сповільненому темпі просуваються до при вас, мали б в сумі визначити шпильчаті дні та ночі, але вони такі невідрізані, як стіна, що напроці валять до ліжка. На стіні Роз'ят. Воно промовляє до вас потішаючо, як оцей свячений у білій рясі, що похилився над вашим ліжком і шепоче над вами молитву.

І вам цього так дуже потрібно. Вашому зболеному тілу і вашій душі, що глибоко пізнала свою слабкість, і вам приходить до голови різні думки, які ніколи не прийшли б, якби цього не сталося. Бо суть і вартість життя розуміють можна тільки тоді, коли ви наблизилися до Кордону, що його можна перейти тільки раз...

На стільки більшого легкого кладуть квіти. Вони свіжі й радісні. На їхніх обличчях ані тіні страждання. Поруч квіти — картини від приятелів та знайомих з побаченнями швидкого відужання. Відвідати, і дзвінок телефону, що порушує тишу. В слухавці голос людини, що бажав вас побачити. П'ятниця, як ви себе почувате. І — здаване, придушене хлипання. Людина, що ви їй дороги — не встиг опанувати свого зворушення. Тому сльози. Найкращі, найдорожчініші із перлів, що їх за жадні скарби не купиш.

Навіщо — спитаєте — ці всі думки? "Куди бо?" Вони — це висліди подяк. Подяки від тих, що були біля Незнаного Кордону — і повернулися в життя. Подяки великій Добрості, що доходить від Бога.

Сказав якийсь мудрець, що різниця між філософією і гумористами полягає в тому, що перші роблять щось з нічого, а другі нічого з усього. Часом створюється враження, що наша журналістика в цьому відношенні має тільки або філософів, або гумористів — сказавши не в гнів справжнім філософам і справжнім гумористам.

Наведені вище деякі інформації про законні постанови щодо так званого ліхослів'я вже самі по собі підказують головний принцип критики. Вона мусить базуватися на фактах, на правді, перевірених правді, яку не тільки "знаємо", але яку можна також доказати, і на логічних висновках, позбавлених однакою як страху перед будь-ким, так і ласки для будь-кого. А головне — вона мусить бути "чесною" опінією в чесному публічному інтересі!

5. "Джентлменство". Цитований уже Майк Гормад у своїй праці про "хрестоносний журналізм", що саме і базується на критиці, наводить одну розмову. Коли тепер уже відомий в американському журналістичному світі Е. В. (Тед) Скрипс, бувши студентом журналістики в Станфордському університеті, запитав покійного вже Джага Г. Соррелса, чи він повинен "іти в журналістику", той відповів: "Журналістика є професією для джентлменів. Думаю, що є різні дефініції цього поняття. Але, розділяючи слово (джентлмен), виходить, що джентлмен є людиною співчуття і толеранції; людиною честі, яку щось у ній самій зобов'язує до самовідданості справі. Він є людиною, яка вважає за свій обов'язок захищати її оборонити слабких; давати вимову тим, що не вміють висловитися; він вважатиме, що вся сила і влада, яку може мати, є завданням на те, щоб зужити її не для власної користі, але для тих, для яких він є тільки сторожем, для загального добра".

Це не випадок, що слово "джентлмен" часто згадується власне у зв'язку із журналістичною професією. На всіх пресових конференціях, від Білого Дому починаючи, а на конференції в справі розшуку на якусь ціль в якому-то кімнаті, завжди чується традиційний "фразу" — (Закінчення на стор. 3-ій)

А. Драган

ПРОБЛЕМИ НАШОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ І ПРЕСИ

(Доповідь, виступована на 1-му З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в днях 30-го і 31-го жовтня 1963-го року).

(9)

3. Хрестоносний характер. В американській і канадській пресі становить окрему категорію так звані "хрестоносні газети" — "крусейдінг нюзпейперс". Це в першу чергу локальні газети, зокрема в менших місцевостях, які постійно ведуть якусь "крусаду": проти алчливості, проти корупції, проти локальної диктатури — "босизму" та великих інших лих. Історія американського "хрестоносного" журналізму дуже цікава і повчальна. Згадаймо хоча б праці Майка Гормана, "Ди Анатомі оф Крусейдінг Ріпорт" (1949), Ернеста Ліффорда "Крусейдінг ін ей Смол Тавн", Сілара Бенга "Нюзпейпер Крусейдере". Кажучи образом, такий "хрестоносний редактор" дивиться, що є "під каменем", і, побачивши там хробака, кричить "до неба". Газетний "хрестоносний похід" в американській журналістиці полягає в тому, що відіривши якийсь лих і не залишивши каменя на камені, щоб його перевірити і знайти всю в межах людських можливостей правду, редактор чи репортер починає "крусаду". Відкриття лиха, — як твердить Горман, — тільки п'ять відсотків "крусад", яку розкладається на місці, а то й роки. При таких пресових "хрестоносних походах" дуже важливе не тільки вказати на лих і його доказати, але й піддати готову розв'язку. Ніхтій "хрестоносний похід" не осягне успіху, якщо він не має точно визначеної мети.

Це тільки коротко для характеристики "хрестоносного журналізму" в американській пресі.

Товариство Прихильників Української Народної Республіки м. Ньюарк, Н. Дж.
повідомляє всіх своїх Членів та Симпатиків, що

Загальні Річні Збори Товариства

відбудуться —
5-го ГРУДНЯ 1965 року (неділя) в 4-й по пол.
в залі Української Православної Церкви
СВЯТОГО ВОЗНЕСЕННЯ
675 Савт 19-та вулиця, Ньюарк, Н. Дж.
УПРАВА ТОВАРИСТВА

28-й ВІДІЛ СУА в НЬОАРКУ, Н. Дж.
ЗАПРОШУЄ
на **ВИСТАВКУ і ПРОДАЖ ОБРАЗІВ**
МИСТЦЯ
С. Кіндзерявого-Пастухова
5-го грудня 1965 р., год. 5-та веч.
в **УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ**
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

Т-во Українських Інженерів — Нью Йорк
запрошує на **ДОПОВІДЬ**
МИСТЦЯ
ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА
ПРО СУЧАСНЕ МАЛЯРСТВО
що відбудеться
в **суботу, дня 4-го грудня 1965 року**
о год. 7-й веч.
в залі **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ**
2 Схід 79-та вул. в Нью Йорку.
Доповідь буде ілюстрована прозірами, які висвітлюють
ІНЖ. МИХАЙЛО ПЕЖАНСЬКИЙ
а надто Мистець зліструє доповідь прилюдним малюванням образів і виставкою деяких своїх праць.
По відкритті
Товариська вечірка при чаю
Вступ вільний. Гостям раді.

Увага! Увага!
Під протекторатом
УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ПАРАФІ
і **ВІДІЛУ УККА**
в **НЬО БРОНСВІК — БАНД БРУК, Н. Дж.**
та при співучасті
МІСЦЕВИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
— відбудеться —
АКАДЕМІЯ-ПОКЛІН
в честь Князя Української Католицької Церкви
Кардинала Йосифа
в **неділю, 5-го грудня 1965 року**
в залі **"SCOTT HALL"** Ратгерс Університету
в **НЬО БРОНСВІК — о год. 5-й веч.**
В ПРОГРАМІ:
Промова — **Мр. Осип ФЕДОРІКА**; Виступ Церковного
Хору — **дир. Павло ЛАВІНСЬКИЙ**; Реситація Скрип-
кове солю — **проф. Вол. ТРИТЯК** і виступлення фільму
"Вид Митрополита до Кардинала" продукції Ярослава
КУЛІНІЧКА.
Діловий Комітет запрошує всіх Українців нашої
околиці взяти чисельну участь.
Дохід призначений на Український Науковий Осе-
редок в Римі.

Товариство б. Вояків УПА ім. ген.-хор.
Т. Чупринки-Шухевича в ЗДА
ГОЛОВНА УПРАВА
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО
12-Й З'ІЗД
— відбудеться —
в **днях 4 і 5 грудня 1965 р.**
в **ДОМІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО**
ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
при 315 Е. 10-та вул. в Нью Йорку
Субота, 4-го грудня 1965 р.
1. Реєстрація делегатів і гостей від 10-11 ранку.
2. Відкриття З'їзду — год. 11-та.
3. Вибір президії і комісії.
4. Прийняття протоколу 11-го З'їзду.
5. Звіт голови і членів Головної Управи.
6. Звіт Контрольної Комісії.
7. Звіт Товариського Суду.
8. Звіт Відділів.
9. Дискусія над звітами.
10. Удільнення абсолютній уступачій управі.
ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА-ЗУСТРІЧ
год. 7:30 веч.
Слово голови Президії З'їзду: промова д-ра Петра Мір-
чука; привіт: Мистецька програма у виконанні: "Те-
атру в П'ятиноці" з Філар. Марія Степанова-Карпик, Марія
Лисак, Володимир Шашаровський. Музичний супровід
— д-р Ігор Соневицький. Програму нестиме ред. Олег
Лисак.
Неділя, 5-го грудня 1965 р.
11. Дальша допомога хворим та інвалідам б. воякам
УПА.
12. Затвердження бюджету Головної Управи.
13. Вибір Головної Управи, Контрольної Комісії і То-
вариського Суду.
14. Схвалення резолюцій.
15. Внески і побажання.
16. Закриття З'їзду.
За Головну Управу: Іван Ділий
Микола Гришкован голова секретар

Нью Гейвен, Конн.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ДОКІ ГУМЕННОЇ

В рамках імпрезової рефе-
рентури місцевого Відділу
УККА відбувся 20-го листо-
пада в залі УНДому Автор-
ський Вечір Докі Гуменної.
Темою доповіді письменниці
була генеза твору "Діти Чу-
мацького шляху". Це здій-
снення задумів поставити
пам'ятник матері-селянці,
що зберегла чисту, нічим не-
засмічену мову. Особливо
цікавим було розкажування
авторки про IV том, "над я-
ким висіло якесь фатум", він
писаний був в умовах воєн-
ного поневіряння, часто під
звукі спалаючих бомб і ті-
лків завдяки незламній е-
нергії авторки побачив ден-
не світло.
Відкриваючи вечір, голова
Відділу УККА в Нью Гейвені,
д-р Михайло Снігурович, з'я-
сував життєвий і творчий

шлях Докі Гуменної. Чита-
ли уривки з творів письмен-
ниці пані: Зірка Снігурович
— розділ "Нечистий" із ро-
ману-хроніки "Велике Па-
че"; Галина Боровик — у-
ривок із "Епізоду із життя
Єврови Критської"; Віра Мі-
лянська — "Мрії здійсню-
лись" із "Серед хмаросягів"
та Оля Петрончак — "Хто
тут нормальний" з тієї самої
книжки. На закінчення ав-
торка прочитала розділ "Не-
мас полочки" та ненадруко-
вану ще новелу — "Як в
казці".
Ці хвилини, проведені з
Докією Гуменною, залиши-
ли бажання у слухачів ще і
ще слухати її розповідань та
надію, що УККА в Нью Гей-
вені влаштує ще не одну по-
добну імпрезу.
Наталія Цибрівська

Увага! Увага!
Нові оригінальні листи арт.-малю
МИКОЛИ АНАСТАСІЄВСЬКОГО
яке можна набути в Українських Книгарнях, Кооперати-
вах і Крамницях, а головне в самому видавничстві в Ст.
Пауль. Розсилається комплектами по 12 штук з коверта-
ми, а іменито: 1) Комплект видання давнього 3-4 роду, в
тому 2 листи видання нового — \$1.00. 2) Комплект тільки
нового видання 2 роду 6 + 6 з ковертами — \$1.50. Гур-
тові замовлення з відповідним рахунком. Кожен замовле-
ння полагодує відповістю поштою: M. Anastasiyevsky
M. A. — 569 So. Smith Ave., St. Paul 7, Minnesota.
Tel.: CA 6-3043

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ НА РІЗДВО

— поручає —
Українська Крамниця з живою галатерією

МАРІЯ

111 1st Avenue (між 6-ою і 7-ою вул.)
NEW YORK, N. Y. Tel.: GR 7-8760

ВОВНЯНІ КОСТЮМИ ТА СУКНІ • СВЕТЕРИ ТА
БЛУЗКИ • ТОВРІНКИ • РУКАВИЦІ ТА
ШТУЧНУ ВЕЖУТЕРІЮ.

МАРІЯ просить всіх зацікавлених та переконатися про
високоякість і дуже пристойні ціни усіх пропо-
ваних РІЗДВЯНИХ ДАРУНКІВ.

НАЙКРАЩИЙ І НАЙБІЛЬШ ВІДПОВІДНИЙ

ДАРУНОК НА РІЗДВО І НОВИЙ РІС

СВ. ПИСЬМО

СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ

ВИДАНЕ В РИМІ

Це перший новий український переклад всіх книг св.
Письма. 1422 + XXIV сторінок друку на тонкому білі-
сенькому папері — 14 кольорових ілюстрацій — 2 великі
кольорові карти.
Ціна:
Опрацьоване в локусову шкіру, позолочене — \$20.00
Опрацьоване в шкіру, позолочене — 15.00
Опрацьоване в штучну шкіру — 12.00

ЗАМОВЛІЙТЕ ЗАРАЗ, ЩОБ МОГЛИ
ОТРИМАТИ ЦЕ ПЕРЕД СВЯТАМИ.
Замовлення слати на таку адресу:
PP. BASILIANI
via S. Giosafat, 8, Roma (Aventino), Italy
Св. Письмо висилатиметься за попереднім висланим належ-
ності. Гроші висилати в листі — тільки чеком, на ім'я:
PP. BASILIANI

УВАГА! УВАГА!
Цього року збільшимо подарункові українські
книжки на Уродини, Ім'янина, св. Миколая, Різдво,
Новий Рік, Великдень та інші нагоди.
Придбайте також для себе локусові видання.
Історію Української
Культури
або подаруйте таку цінну книгу своїм дітям, внукам,
приятелям або Рідній Школі. Ця книга історії культу-
ри народів, англіїців, німців, французів і др. Хай
здійсниться мрія: У кожну українську хату ввійде кни-
га якою і Історія Української Культури.
На бажання замовця можемо додати до І. У. К.
карткою з золотом печаткою для Вашого напису для
кого даруєте книгу.
На іншому місці, в цьому числі газети, є відповідне
оголошення про Історію Української Культури.
Клуб Приятелів Української Книжки

ДАРІЯ ЯРОСЛАВСЬКА

ПОВІНЬ

Роман
в трьох частинах про парі, що виїхав
з рідної землі.
ПЕРША ЧАСТИНА
НА КРУТІЙ ДОРОЗІ
Сторінок 268 Ціна \$3.50
Замовляйте в авторки:
D. Yaroslavskaya-Stolarchuk
624 So. 20th Street Newark, N.J. 07103

ОСЕРЕДОК СУМА в НЬОАРКУ повідомляє, що цюгоричний
ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР
відбудеться в **СУБОТУ, 15-го СІЧНЯ 1966 р.** в новій модерній залі (Greek Church Hall), 510 Linden Pl., Orange, N.J.
Оркестр В. ГІРНЯКА.
Просимо своєчасно замовляти столики.

6-7-8-го травня 1966 р.
СОЮЗІВКА
ІНІЦІАТИВНИЙ КОМІТЕТ ГУЦУЛЬЩИНИ
З'ІЗД ГУЦУЛЬЩИНИ
ЗА КОМІТЕТ: ІНЖ. Роман Вергук, голова, 776 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. — Михайло Бельська, місар, 63 Bardol St., Buffalo 11, N. Y.

Проблеми нашої журналістики і преси

(Закінчення зі стор. 2-ої)

"Джентлмен оф ди Пресс". Це "джентлменство" в принци-
пі й характеризує вільну пресу і, зокрема, відношення між
поодинокими газетами та поодинокими журналістами.
Повчальним прикладом цього може послужити фейлетон
відомого співробітника "Нью Йорк Таймсу" Джеймса Ре-
стона, прочитаний у радіофонічній тієї газети під Різдво під
час пресового страйку в Нью Йорку попереднього року.
Рестон просив "Санта Клода", щоб приніс читачам під
ялинку його газету, а в "пост скриптумі" додав, щоб при
тії нагоді не забув і про конкуренційну "Геральд Трибюн".
Думаю, що було б зайвим з'ясувати проблему джентл-
менства між нашими газетами і нашими редакторами; во-
на дуже наявна, думаю наявна проблема, а не джентл-
менство.

6. Проблема достроу. Це — до деякої міри — пробле-
ма проблем нашої преси в Америці і Канаді. В якомусь
майбутньому — залежно від дальшого розвитку в світі —
буде з нас проблема читачів, але проблема редакторсько-
го достроу с вже сьогодні дуже гострою. Аж страшно
подумати, що пересічний вік редакторів наших газет с
приблизно "пенсійний", себто в околиці 60-ох років. Оче-
видно, що досвід і практика мають свою вартість, але на-
ша преса вже більше, ніж будь-яка інша діланка нашого
життя, вимагає свіжої, молоді крові. Ця проблема ста-
новить великий комплекс, бо наші газети в Америці й
Канаді ані не с досить атракційні, ані не розпоряджають
відповідними фондами, щоб могли бути заохотою для на-
шої молоді вибрати журналістичну професію з думкою
про кар'єру в українській пресі. Ми мусимо цю проблему
розв'язати або бодай почати її розв'язувати. Ми повинні
докласти всіх зусиль, щоб підвищити рівень наших газет
і зробити їх атракційними для достроу. Далі: в нашій
громаді ми в першу чергу повинні подати про мобіліза-
цію відповідних фондів на стипендії для студентів жур-
налістики. Користаючись з такої стипендії, молода людина
відчуватиме зобов'язання працювати в нашій пресі. Тісний
зв'язок із загальною американською та канадською
пресою, створення і розвиток могутніх асоціацій ет-
нічної преси та спеціалізації цієї нашої преси в найближ-
чих нам проблемах, зв'язаних з країною та народом, у
мові яких наші газети появляються, буде дальшою доброю
заохотою для достроу.

ЗАКЛЮЧЕННЯ:

Це — радше поверховна характеристика, і то тільки
деяких з тих проблем, що стоять перед нашою журналі-
стикою та її працівниками. Дискусія, без сумніву, допов-
нить цей огляд. А на закінчення хотілося б ще повторити
те, про що вже була згадка на початку.
Наша вільна українська преса в теперішніх обстав-
инах с не тільки ризальною вартістю й силою у житті на-
шої діаспори, але й важливим фактором у змаганнях на-
шого народу. Піднести на найвищу висоту цю нашу вартість
і розвинути до найдальших меж цю нашу силу —
завдання в першу чергу вільних українських журналістів.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕНСАКУ САТО заявив
у вищій палаті парламенту, що Комуністичний Китай ста-
новить загрозу для безпеки Японії. Ця заява відзерка-
ла острах керівних японських кіл у зв'язку з недостатнім
озброєнням Японії та атомовим зброєнням Комуністичного
Китаю. Уряд боїться також, щоб комуністи не опанували
японських робітничих епілок і у випадку війни не спара-
лізували цілого японського промислу.
У **МОСКОВСЬКІЙ "ПРАВДІ"** появилася нова за-
ява на 3.000 слів із ствердженням, що одностороння політика
мовчанки совєтської компартії в її спорі з китайськими
комуністами була безуспішна, бо не довела до злагодження.
"Правда" закидає китайській компартії діяння на шкоду
міжнародного комуністичного руху, бо розколювання йо-
го, виключно внаслідку комуністичних амбіцій керу-
вати всіма комуністами у світі.

Найкращим ДАРУНКОМ

на СВ. МИКОЛАЯ

і під

ЯЛИНКУ

— с —
СТУДІЙНА (КОЛЕДЖОВА) ГРАМОТА
УНСОЮЗУ,
яка забезпечить Вашим дітям і
внукам найважливіше: **ВИСО-**
КІЙ СТУДІЙ, які відкриють їм
двері до щасливого й успішно-
го життя.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших дітей у юнацькому
віці це **ПЕРЕДПЛАТА** на ці-
кавий, ілюстрований місячник
ЮНАК
Річна передплата 5.00 дол.
• Порадьте Вашим друзям і
знайомим, щоб записуєму-
вали "Юнака" для своїх дітей.
• На бажання висланою без-
коштовно покажемо число.
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. West, Apt. 14
Toronto 9, Ont., Canada
Добре читати для дітей
і молоді
Сойка-Штуварка
РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
Ціна: \$1.00
Замовляти:
СВОБОДА
31-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City, N. J. 07303

СОЮЗІВКА ВІДКРИТА ЦІЛИЙ РІК!

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ ЗИМОЮ!

КОРИСТАЙТЕ
З ВІДПОЧИНКУ
ТЕПЕР
ПО ЗНИЖЕНИХ
ЦІНАХ!
Спеціальна
ЦІНА:
6 ДНІВ ВІД НЕДІЛІ ДО
СУБОТИ РАНО — ЗА 6
днів платиться тільки
за 4 дні!
• **ГАРНІ, ВИГІДНІ, ВІДНОВЛЕНІ, ОГРІВАНІ КІМНАТИ**
• **ЗНАМЕНІТА ДОМАШНЯ КУХНЯ**
• **ЧУДОВА ГІРСЬКА ПРИРОДА**
• **СПОРТОВІ І РОЗВАГОВІ УДОГІДНЕННЯ**
НЕЗРИВНА КРАСА ПРИРОДИ • НЕПОВІРНО МАЛЮВНИЧІЙ
КОЛЬОРІТ ЛІСІВ.
Замовляйте кімнати на **ДЕНЬ, ТИЖЕНЬ, ВІКЕНД** — пишучи на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
KERNONKSON, N. Y.
Tel.: 914 626-5641

В глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в **Бюрос Айрес** відійшов покаяний
у Вічність
ІНН. ОСИП ІВАНІК
учасник Визвольних Змагань, б. управитель
наслідства в Тусінограді,
проживши 65 років.
Покойний опорою дружину Сагендію, дочку Софю
і сина Юрія і Володимира.
У глибокій жалобі —
РОДИНА в Америці

Дізнаємо сумною вісткою
з Рідних і колишніх мешканців міста Золочева,
що **дня 19 листопада 1965 року в Золочеві (Зах. України),**
відійшов у Вічність
наш Дорогий **БАТЬКО І ДІДО**
блаженної пам'яті
ВАСИЛЬ ЛЕХ
у віці 88 років
і похоронений на місцевому кладовищі
дня 21-го листопада 1965 року.
Вічний спокій душі Його — подай Господи!
Син — **МИРОН** з рідного,
Р. О. Box 4, Wipprau, N.J.
Син — **ВОЛОДИМИР** з рідного — **Аргентина**
Дочка — **ІВАНКА** з рідного — **Україна**

ІСТОРІЯ

УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(ДРУГЕ ВИДАННЯ ДОПОВНЕНЕ ДО 1964 Р.)

Ваше видання в друку
(перший том)
(Ціна: два долари томи)
Видання І. У. К. локусо-
ве, на найкращому па-
пері, ідеально обклади-
на, опрацьована в імітацію
шкіри, з золотодруком
та цвітковою охороно-
ю обгортки, так, як
належить українській
культури.
Перший том має розділи:
Мітологія, Добут і Пис-
менство. Разом 480 сторі-
нок і 822 ілюстрації.
Ціна першого тому \$12.00
(з пересилкою).
Так виглядає І. У. К. в помен-
шенню. Дістан величина
10 x 7 1/2 x 1 1/2 цалів.
Замовлення висилати до
КЛУБУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ:
Ukrainian Book Club
I TYKTOR, PUBLISHER
P.O. Box 3597, B Winnipeg 4, Canada
(Віддати, відповісти і вислати)
ДО КЛУБУ ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ:
Замовляйте Історію Української Культури (перший том)
в ціні \$12.00. Належність переслати чеком, банківською,
готівкою і листі. (Колі робітників то в редакційному
листі).
Книгу прошу вислати на адресу:

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

КАЛЕНДАРЦЬ ЗМАГАНЬ
УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

Неділя, 5-го грудня:

УСК Нью-Йорк — Н. Н.

Гунгарія, футбольні змагання

за циклу гор за Чашу

ЗДА відбудуться о год. 2-й

по полудні на грищі Українського

Спортивного Майдану

при 124-й вулиці і 31-й еван-

гелії в Коледжі Пойнті, Н. Н.

„Тризуб“, Філадельфія

„Блю Стар“, Нью-Йорк, то-

вариські футбольні змагання

відбудуться о год. 2-й по

полудні на грищі при 29-й

і Камбрія вулицях у Філа-

дельфії.

Мадарський СК, Нью-Брон-

свік — „Чорноморська Січ“,

Нью-Йорк, мистецькі змагання

Американської Футбольної

Ліги відбудуться о год. 2:30

по полудні на грищі Ріксі-

сіншен Парк при Сандорф та

Нікол вулицях у Нью-Брон-

свік, А. Дж.

ТРИЗУБ — ГАРТФОРДСК

3:1

Філадельфія, 21-го листо-

пада. — Склад „Тризуба“:

Тарнавський, Бородак, Ва-

сон, Яковина, Луна, Джуліо,

Перейра, Ферейра, Бенітез,

Мендес, Вагнер. В дружині

Гартфорда грав Мйрон Кра-

сій на середині помочі. Пуб-

ліки — 1500 осіб. Ворота

для „Тризуба“ здобули: Бе-

нітез з карного на 15-й хви-

лині, Мендес з акції Ферей-

ра — Бенітез на 20-й хви-

лині та Перейра з подачі Фе-

рейра на 50-й хвилині.

Гартфорд здобув ворота на

77-й хвилині із стрілу Мон-

тесоріо.

Перша півгра цих змагань

за мистецтво Американської

Футбольної Ліги відбулася

у місті Нью-Йорку, 21-го

листопада. УСК використав

перерву у мистецьких грах на

товариські змагання, в яких

мали змагати дуже добрий

тренінг, а провід дружини

провадив нових змагунів та

різні позиції для своїх постій-

них змагунів складу. Бредлі

виявився грізним валасни-

ком, а Родрігес на помочі

був добрим офензивним

гравцем дружини, змілю підси-

люючи напад подачами. В

складі УСК-у бракувало

Сметтиста і Кравця, нато-

мість в цій грі були випро-

бовані три нові змагуни: два

бразильці та один італієць.

Бразильці Бассі, який здо-

був ворота для УСК-у, нічим

крім цих воріт не визначився

і був дуже повільний та зра-

джував брак кондиції. В

другій півгрі заграв дуже

добре на воротах молодий

Копчук. Він вилучив браву-

рну декілька гострих стріл

і цим подтвердив покладає

на нього надії, як на буду-

чого доброго воротаря.

Перша півгра закінчилася

без ворітних здобутків. По

зміні піль УСК повів сильні-

ші наступи, які що раз біль-

ше натискали на ворота нім-

ців. Гарну акцію Бредлі —

МекКолген закінчив перши-

ми воротами для УСК-у Бас-

сі. Ворота до УСК-у були

сумнівні, бо оборонець Янг

справді відбив м'яч з лінії

воріт. Суддя, який стояв то-

ді на середині грища, не міг

правильно оцінити ситуацію

і тому признав німцям здо-

бути ворота. Другі ворота

для УСК-у випадовав гар-

но МекКолген, з подачі я-

кого після Дімейна гострий

стріл у сітку противника.

Цілі змагання пройшли

швидко і заваля, але гра

вела в дружній атмосфері.

І суддя не мав нагоди

ажити часто свистка.

І. Дзяліс

„ЛЕВІ“ — „ШВАБЕН“ 2:2

Шикаго, 17-го листопада.

„Леві“ відбули останні

свої мистецькі змагання

футбольного сезону на

освітньому стадіоні Норт

Брук у вечірніх годинах.

Дружина „Леві“ була

оцінена браком Крата, Ста-

хровського, Діжурна і Лі-

нартоняча. Це були рішальні

дні для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні-

мці зрівняли рахунок. В

кінці гри „Леві“ здобули

ворота для „Леві“ здобули:

Полохович і Баварський. На

кілька хвилин перед кінцем

„Леві“ вели ще 2:1, але ні